

вані ним скарби. Вживання кольоративу *червоний* і його відтінку *бурий* підкреслює нищість внутрішнього світу героїв, черствість та байдужість одне до одного.

Червоний колір є домінантним у мовотворчості М. Матіос, Т. Зарівної і не є визначальним у Є. Кононенку. У мові прозових творів розкрито амбівалентну природу кольоративу: з одного боку, він є символом кохання, з іншого — опозиційного поняття смерті (зачасту насильницької).

«*Чорний* колір практично в усіх етнокультурах — це символ темряви, зла, смерті, диявола, пекла, Заходу та ін.» [4:161]. Тому, цілком логічно, що опис трагічних подій супроводжується використанням кольоративу *чорний*.

Є. Кононенко насичує *чорним* кольором усю сюжетну лінію повісті «Ностальгія». Особливо виразно це простежується у тих епізодах, де змальовано місце перебігу смертельних випадків, напр.:

Обоє мешканців тої двокімнатної хрущовки типу «распашонка», Микола Андрійович Шуліка та його дружина, Таїсія Іванівна, застигли в диких позах, залигі **чорною** кров'ю (Кононенко); Їх винесли, накривши цупким слизьким рядном, і ноші з порізаними тілами, які почали розкладатися, запхали до **чорного** мікроавтобуса (Кононенко); Ранніми осінніми вечорами ті освітлені вікна зливалися із галактиками інших вечірніх вікон. Але в глупу ніч вони грізно вимальовувалися на тлі **абсолютно чорного** будинку, заважаючи спати мешканцям на протилежному боці вулиці (Кононенко).

Для підсилення емоційності поряд із приметником *чорний* використано лексему *абсолютно* зі значенням «відсутності на чомусь (у цьому випадку — будинку) інших кольорів».

Змалювання трагічної картини, насиченої *чорним* кольором іще на початку твору, не викликає обурення в читача, а навпаки, зацікавлює прочитати його до кінця. Функціонування чорних барв у сюжетній канві повісті Є. Кононенку підпорядковане не лише змалюванню елементів дійсності. Оскільки колір може бути «промовистим символом соціального статусу» [4:161], тому письменниця вживає чорні барви для створення портрету-образу тогочасної влади, напр.:

Чи він [Олексій Шуліка — Т. М.] вже аж так ненавидів радянську владу? Звісно, не всім вона подобалась, але затятої

ненависті, що нею дихали люди, які особисто спізнали її **найчорніші прояви**, Олексій не відчував (Кононенко); — Тобто, приїхав той самий «**чорний ворон**»... (Кононенко); Майже завжди арештові передувал обшук, а потім приголомшені люди мовчки йшли до **чорної машини** (Кононенко).

Словотвірна основа кольоративу *чорний* репрезентована ад'ективною лексемою у формі суперлативу *найчорніший*, стилістична функція кольоративу — розкриття трагічності, абсолютної немічності й безпорадності пересічної людини перед тогочасною жорстокістю радянської влади.

Варто зазначити, що чорним (темним) фарбам у кожній з авторок протистоїть інша барва. Так, у мовотворчості М. Матіос антиподом *чорного* виступає *білий*, сакральний в усіх культурах світу [4:160]. Він іще за часів Платона «є (крім його спектрального значення) символом краси і ніжності, найсвітліших почуттів, найблагородніших дум та діянь» [2:344]. Зазначимо, що однією з ознак білого є здатність усе збільшувати і підкреслювати [4:160]. Тому в сімейній сазі в новелах «Майже ніколи не навпаки» М. Матіос використовує чорно-білу палітру з метою увиразнення самого факту вбивства: підкреслити разючий контраст між злочином, що несе смерть, і коханням, що несе процвітання життя. Так, ревність номіновано *чорною*, адже саме *чорна ревність* послужила поштовхом до трагедії — вбивства, напр.:

Тоді, в Іванцевій колибі, **чорна** ревність і безпам'ятство роздерли Олексу — й спустили курок не начищеної рушници в **білу** хмарку [маревно коханої жінки — Т. М.], що обгортало Чев'юка. Ну, певно, що так. Сліпа і безпам'ятна ревність. Бо Німий мовчав, а Кирило тоді різав солонину і ворухив губами. А **чорна** завжди Маринька нахилилася над Кирилом беззвучно — в **білих** одежах і з усміхом на устах. Як таке могло бути на його очах?! Олекса всього лише хотів прогнати мару. Бо ніхто не мав на Мариньку права (Матіос).

У повісті «Ностальгія» Є. Кононенко кольоратив *чорний* опозиціонується з *зеленим*, *сірим* і *білосніжним* кольорами. *Сірий* є домінантним у авторській кольоровій палітрі. Символічність *зеленого* кольору простежується у тому, що ще в язичницькому світі він досить широко пов'язувався з водою, дощем та родючістю, із богами й духами води, з жіночими божествами, включаючи римську